

Kristina Čermáková, rozená Fučíková

(rozhovor ze dne 5. 12. 2018)

Dnes je 5. prosince 2018 a jsme v bytě paní Čermákové v Praze 5 Na Kotlářce.

Řekla byste nám, prosím, Vaše celé jméno a kdy a kde jste se narodila?

Moje jméno je Kristina Čermáková, rozená Fučíková. Narodila jsem se 20. prosince 1935 v Praze.

Četly jsme příběh, který jste napsala v Osudové kaňce. Řekněte nám, prosím, něco o Vašem dětství a vašich rodičích?

Narodila jsem se v katolické rodině literárního kritika a nakladatele **Bedřicha Fučíka** a překladatelky z němčiny **Jitky Fučíkové**.

Můj tatínek pocházel z Českomoravské vysočiny. Byl sedmým dítětem v rodině obyčejného krejčího. Ale zachtělo se mu jít studovat. Přišel tedy za svým tatínkem, že by chtěl jít na gymnázium do Třebíče, tak můj dědoušek řekl: „Jo, hochu, už jsem dal vyučit jiný, ale oni mezitím dva zemřeli, tak to já už na to nemám. Můj tatínek v těch 13 letech řekl: „Ale když bych si na to vydělal, tak mě tam pustíte?“ A on řekl: „To samozřejmě.“ Takže můj tatínek se přihlásil na gymnázium. Tam studoval a také přiučoval děti z bohatých rodin. Chodil do školy se svým kamarádem **Vítězslavem Nezval**em. Potom spolu založili dokonce i nějaký časopis, vydávali básně a literární texty a tam také odmaturoval.

Když končila první světová válka, byl těsně před maturitou odvelen někam do Polska a na Ukrajinu. Byl tam asi dva měsíce jako záloha. V té době mu zemřela maminka, kterou strašně miloval a oni ho za ní nepustili. Nebyl ani na jejím pohřbu.

Šel znovu za dědouškem a říkal: „Můžu ještě do té Prahy?“ Dědoušek řekl: „Když si na to vyděláš, tak samozřejmě.“ Tak můj tatínek odjel do Prahy a přihlásil se na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy na obor Srovnávací literatura. Začal tedy studovat v Praze.

Živil se kondicemi, učil v bohatých rodinách, převážně židovských. V mnoha případech z toho vzniklo přátelství na celý život.

Pamatuji si, že když skončila válka a my bydleli tady na Smíchově na Černém vrchu nad Bertramkou, přijel americký Jeep. Z toho vystoupil americký voják a sháněl se po tatínkovi. Přivezl velikánskou bednu dobrot. V té době bylo přátelství opravdu skutečné.

Tatínek měl ze svých sourozenců nejraději svoji třetí sestru, po které jsem byla pojmenována. Vzala si sládka na Moravě. Odjeli spolu do Belgie, kde zařizoval pivovar. Narodila se jim tam holčička. Moje teta bohužel deset dní po porodu zemřela. Když holčičce byly asi 3 roky, tak její tatínek onemocněl tuberkulózou. Lékaři předpokládali, že by se mohlo stát, že otec nedojede do Prahy živý, ale nakonec to dopadlo dobře. Ještě nějakou chvíli se pak léčil v Praze, ale doktoři už s tím nemohli nic dělat, takže zemřel a dítě tady zůstalo.

Dítě neumělo česky, mluvilo pouze vlámsky a tady to nikdo neuměl. Holčička nakonec zůstala u mých rodičů. Jenomže potom se měl narodit můj bratr, který byl o tři roky starší než já. Dědoušek na Moravě rozhodl, že tam na té rodné chalupě je bratr, který nemůže mít děti. Takže to dítě půjde tam a bude vychovááno. Vyrostla z ní velice krásná holka.

Ti sourozenci byli bratři. Jeden byl řídícím učitelem, druhý byl krejčím po dědouškovi a třetí byl šéfem někde na dráze v Jihlavě. Jedna sestra zůstala na Moravě a ty vztahy mezi sebou měli velice hezké.

Pamatuji si, že jako děti jsme jezdily na prázdniny na Českomoravskou vrchovinu, kde byly tři mlýny. V tom prvním se ještě mlelo, v druhém se jenom hospodařilo a třetí byl opuštěný. Jezdili jsme do toho prostředního mlýna, kde se hospodařilo. Byli tam staří manželé. Na to já vzpomínám celý život. Užívali jsme si tam. Jednou, když ti majitelé odjeli gratulovat kmotřičce, tak můj bratr a syn těch majitelů vypustili strouhu k tomu kolu a když jsme byli v nejlepším, tak se rodiče vrátili a teď ten malér! Pantáta se usmál a povídal: „My jsme vám to vlastně zkazili!“ Zatímco panímáma byla taková přísná. Ale jak vidíte, tak i tohle všechno zapadalo do prázdnin a do této doby. Bylo to úžasné.

Abych se vrátila k tomu, jak šel tatínek do Prahy. Začal tady studovat srovnávací literaturu a na fakultě poznal mojí maminku, s kterou se potom v roce 1929 vzali.

Moje maminka byla dcerou bankovního zřízence. Její tatínek někdy v 35 letech dostal zápal mozkových blan a zemřel. Takže moje babička zůstala s těmi dvěma holkami sama. Měla sestru, která se vdala na Slovensko do Trenčína. Její muž byl lesmistr. Tetička jí napsala: „Máři, seber holky a přijedte sem.“ Holky tam žily do svých 18 let. Uměly perfektně slovensky a vystudovaly tam. Teta Obchodní školu a maminka Gymnázium v Trenčíně. Maminka šla poté do Prahy na Filozofickou fakultu.

Když byly moje maminka a její sestra ještě malé děti, tetička se je rozhodla poslat na tok do penzionátu ve Vídni. Byly tam jako řádové sestry. Díky tomu se naučily dokonale německy, že maminka potom překládala. Teta dělala překlady technického rázu. Bylo o ně dokonale postaráno, ale česky tam uměly jen ony. Nikdy o tom moc nemluvily, asi se jim strašně stýskalo. Tenkrát, když rodiče něco rozhodli, tak bylo rozhodnuto. Ale zase je na tom nejlíp vidět, jak všechno zlé je k něčemu dobré.

Poté maminka odjela do Prahy a tady začala studovat.

Asi za tři roky zemřel jejich strýc na Slovensku, manžel babiččiny sestry. Když zemřel, jeho žena se musela vystěhovat a na jeho místo byl dosazen někdo jiný.

Poté přijela do Prahy a tady žila s mojí maminkou v jednom bytě v Nuslích.

Maminka vystudovala srovnávací literaturu a dokonce napsala závěrečnou dizertaci o *Sládkovičově Marině* (významná postava slovenské literatury). Slovensko pro ně znamenalo tolik, že to bylo až neuvěřitelné.

Můj tatínek po studiích dostal nabídku od ředitele **nakladatelství Melantrich**, aby tam šel pracovat.

Vydal knihu s názvem *Na západní frontě klid*, která měla obrovský úspěch. Prodal se opravdu hodně výtisků. Myslím, že kolem sto tisíc.

Pan Šalda (to není ten literární kritik jenom shoda jména) ho jmenoval ve třiceti letech šéfredaktorem nakladatelství Melantrich. Musím říct, že uměl jednat s lidmi a přivedl nakladatelství k rozkvětu. Do té doby to bylo nakladatelství, která vydávalo ženské romány. Začali mu vytýkat, že vydával knihy, které napsali katolíci a komunisti. Tatínek říkal: „**To není komunistická nebo katolická literatura. To je dobrá literatura**“. Tou dobou se začalo schylovat už k válce. Tatínek si vždycky stál za svým názorem a tím si udělal spoustu nepřátel. Z nakladatelství Melantrich ho vyhodili. Poté pracoval v nakladatelství Josef R. Vlímek. Po válce začal pracovat v nakladatelství Vyšehrad. Po roce 1948 se to začalo vést úplně jinak. On byl samozřejmě hned vyhozený. Nechali si ho tam alespoň jako korektora.

My jsme byli tři děti. Maminka překládala a přeložila spoustu knih.

Do naší rodiny chodili významní lidé. Měli jsme za strýce známé básníky, například **Jana Čepa**, **Jana Zahradníčka**, **F. X. Šaldy**. Tatínek byl vykonavatelem pozůstalosti F. X. Šaldy a velice často se s ním stýkal. Bylo to velké přátelství. Mám i jednu fotografii, na které je tatínek s panem Šaldou. Měl na Zbraslavi psa a tatínek tam za ním také často jezdil.

Pan Jan Čep k nám chodil na nedělní obědy, vždy už jsem ho vyhlížela. Byl totiž z Hané, tak jsem vždycky připravila skleničku se slivovicí. Tím on zahajoval oběd. Po obědě kvůli nám dětem se hrály

karty „vole, lehni“. On byl tak pořád ve svých oblacích, že skoro vždy prohrál. To jsou úžasné vzpomínky. Nebo Jan Zahradníček. Byli to pro mě „strýčkové“, protože to byli důvěrní přátelé mého tatínka. Také se to projevovalo ve chvílích, kdy třeba pánové byli někde v kavárně nebo vinárně a byla tam společnost, a teď se jim nedostávaly peníze na zaplacení. Za první republiky byly vinárny úplně úžasné. Takže se ozval telefon: „Běďo, my jsme tam a tam a potřebujeme peníze.“ Tak Běďa vstal z postele, oblékl se a šel zaplatit. Šel zaplatit za svoje přátele. To byla doba úplně důvěry.

Já jsem později dávala dohromady nějaké tatínkovy kritiky, když se vydávaly spisy pro doktora Binara. Spíše jsem to hledala v novinách, protože já jsem byla celý život zaměstnaná v **Národní knihovně v Klementinu**. A když jsem tam ty kritiky svého tatínka četla, jak setřel nějakou knížku svého blízkého přítele, tak jsem si říkala, jak spolu mohli vůbec druhý den mluvit. To bylo odborné a bylo to něco jiného. Tak to prostě mělo být.

Maminka přeložila kolem čtyřicet knih. Přeložila nějaké dětské knihy z němčiny. Například *Píseň o Bernardettě*, *Pohádky bratří Grimmů*. Tohle všechno maminka přeložila a ještě mnohem více. Překládala celý život.

Po roce 1948 se doba změnila a začaly **procesy**.

Měla jsem **dva sourozence**. Bratra **Jana**, lékaře, který byl o tři roky starší než já a o šest let mladší sestru **Kláru**, která bohužel před dvěma lety (pozn. 2016) zemřela. Bratr maturoval v roce 1951 na Akademickém gymnáziu. Jednou přišel ze školy a říkal: „Nechtějí mě pustit k maturitě z politických důvodů.“ Druhý den to tatínek šel zařídit.

Poté, co odešel, za hodinu na to zazvonili tři pánové v kožených kabátech a ptali se po tatínkovi. Když zjistili, že není doma, tak řekli, že si na něj počkají. Mezitím udělali domovní prohlídku. Měli jsme třípokojový byt. V jednom z pokojů jsme měli převážně knihy. Při domovní prohlídce tyto knihy prohlíželi jednu po druhé celé dopoledne, jestli tam něco není. To dopoledne nám zavolal tatínek nejméně třikrát, my jsme mu nesměli říct, že u nás jsou estébáci.

Tento den jsem shodou okolností zůstala doma, protože jsem byla nemocná. Bylo mi 15 let. Mého tatínka jsem celou dobu vyhlížela a přemýšlela o tom, jak mu to řekneme. Mezitím přišla moje sestra Klára ze školy. Tehdy mé sestře bylo pouhých devět let. Okamžitě ji poslali ven, aby si šla hrát.

V té knížce *Osudová kaňka* se píše, že jí to bylo tak strašně divné, protože, když přišla ze školy, tak nikdy nesměla ven. Musela nejdříve udělat úkoly a teprve potom si mohla jít hrát. Jenomže, tehdy to bylo ve všech rodinách tak, že všechny ostatní děti byly doma, psaly úkoly. A ona tam seděla opuštěná a říkala, co má dělat, když tu nikdo není.

Tatínek se po pár hodinách vrátil. Ještě si ten den koupil nový klobouk. Když jsem ho viděla z okna, jak jde, řekli jsem mu, že tu na něj čekají ti páni. On se tomu ani moc nedivil, protože mezi tím už byl nějaký jiný proces, už byl odsouzen někdo jiný. To byla *Zelená internacionála*, kde už byli lidi od literatury odsouzení. Takže proto se tomu už ani moc nedivil.

Pánové to dodělali a maminka se ptala, co má tatínkovi s sebou dát. Oni říkali, že nic, že do večera ho máme zpátky. Byl **24. květen 1951**. A pak jsme ho viděli - já ne, ale maminka a můj bratr - až u procesu **2. července 1952**. Po týdnu jsme dostali vyrozumění, že byl zajištěn státní bezpečností. A pak už vůbec nic. Nevěděli jsme, jestli žije, prostě vůbec nic.

A musím říct, že tehdy v 50. letech byly jedny z nejstrašnějších dob pro tyto lidi, kteří byli zavřeni z ideologických důvodů a ne proto, že něco udělali.

Tatínek o tom už potom nikdy nemluvil. Když odcházel, bylo mu 51 let. Byl to muž plný síly, s takovou černou hřívou na hlavě. Když jsme ho potom viděli u soudu, tak přišel úplně hubený člověk. Prostě hrůza! Oni je tam mlátili, nechali je třeba celou noc chodit v nějakých pantoflích nebo i bosí, takže tatínek měl potom i zhroucenou klenbu na nohách.

Když tatínka odvedli a už se nevrátil, tak moje sestra, kterou jsme se od toho snažili alespoň trochu izolovat, tak snad tři čtvrtě roku noc, co noc zvracela. To bylo něco tak hrozného. A ona sama pak v tom příspěvku píše, že když šla na první návštěvu na Mírov, tak že tatínka vůbec nepoznala, protože přišel hubený, úplně šedivý muž, který mluvil zvláštním způsobem. A to mu bylo zhruba padesát let.

Potom jsme dostali nějaká oznámení, že bude ten soud v Brně a že můžeme tatínkovi sjednat nějakého advokáta, což ale bylo stejně úplně nesmyslné, protože ten advokát tam neměl žádnou šanci. Přesto jsme mu ho zařídili. Když pak přišel k tatínkovi, ten se ho zeptal, jestli dostane provaz. Ti estébáci měli ale nařízeno, že ti lidé musí u procesů vypadat jinak. Aby nebylo tolik vidět, jak se jim „věnovali“. Takže oni je asi dva měsíce před tím procesem krmili a měli zvláštní stravu, byli oblečení a já nevím, co všechno... Já sama si pamatuji na první návštěvu. A potom, když jsme ještě jeli na Mírov, to je u Olomouce. Také se tam natáčel film Tmavomodrý svět. To je hrad na kopci.

My, abychom jsme se tam dostali na návštěvu za tatínkem, tak jsme vyjžděli z Prahy vlakem asi v jedenáct v noci a jeli jsme celou noc, až jsme dojeli do Mohelnice. Tam jsme vystoupili, protože vlak jel dál a čekali jsme v takové malé místnosti na nádraží asi hodinu, než přijel další vlak. Pak jsme jeli dál, až jsme přijeli pod Mírov, kde se muselo zase čekat, než přijede autobus. Ten autobus jel k věznici, byl právě k tomu určený. Přijeli jsme tam asi v půl sedmé ráno a věznice otvírala v osm, takže my jsme po této hrozné noci opět stáli venku. Pak udělali to, že tam otevřeli nějakou hospodu, kde si mohl člověk alespoň sednout a dát si čaj.

Návštěva se odehrála ve stoje jako na poště u přepážek, až na to, že tam byla síť, aby bylo slyšet. Jinak celé prosklené a samozřejmě různě zabezpečené. Návštěva trvala dvacet minut, vedle tatínka stál dozorce a nesmělo se mluvit o ničem jiném, než o rodinných věcech. Takže jakmile se začalo mluvit třeba jenom o škole a on tomu nerozuměl, mohl říct – konec návštěvy. Všechno dobře dopadlo, tak kvůli dvaceti minutám takového hovoru jsme toto podnikali rádi. A navíc byl počet lidí omezený na dva. To nikdy nezapomenu.

A teď, když někdy jedu do Olomouce, tak vždy koukám, kde je vidět Mírov. Ta slavná věznice, odkud utekl Kajínek. Vůbec nechápu, jak mohl odtamtud utéct, protože to byla taková pevnost, že má za to nehynoucí slávu.

Potom se tatínek dostal zpátky do Prahy do Ruzyně, protože potřebovali lidi, kteří znali jazyky, protože tak nějak bokem sehnali patenty na různé věci, které se vyráběly venku a tady u nás ne a vězni to překládali do češtiny, aby se to dalo použít. To byly takové ty obecné věci a ty se dělaly v Ruzyni, a pak byla ještě někde u Opavy, kde překládali technické plány. A to byli ti vězni, kteří měli technické vzdělání.

V Ruzyni to už bylo mnohem lepší, protože se tam chodilo na návštěvy jednou za dva měsíce. Seděli jsme tam u stolu, mohli jsme přinést i nějaké jídlo. Na rozdíl od toho předešlého, jsme se při těchto návštěvách cítili jak v nebi. A nakonec tatínek skončil někde na Pankráci.

Žádná **amnestie** na něj tehdy nebyla vyhlášena, byl odsouzen na **patnáct let**. Až v roce **1960** byla ta první **pro politické vězně**. Pamatuji si, že to bylo zrovna na květnové události. A do poslední chvíle se nevědělo, jestli ta amnestie bude vyhlášena. Mluvílo se o té, co by se týkala politických vězňů. Takže v neděli to potom vyhlásili, ale my jsme nevěděli, zda se to týká i tatínka. Druhý den se maminka sebrala a jela nahoru na Pankrác, kde byl tatínek naposled, jestli je budou pouštět. To nikdo nevěděl, zda se ho to týká, nebo ne. A tak tam jela. Mezitím tatínek přišel domů!

Bratr byl doma a byla tam i devadesátiletá babička. Bratr byl z nějakého důvodu doma a tak mně telefonoval do knihovny. Šla jsem normálně do práce, protože bylo pondělí. Řekl mi: „Prosím tě, vezmi si taxíka a najdi maminku někde na Pankráci.“ Tak já jsem si zavolala taxíka a vzala si volno. Taxikář mi říká: „Tak kam to bude, mladá paní?“ Já jsem říkala, že na Pankrác k věznici a co nejrychleji! Pak už jsem viděla, jak on na mě tak kouknul ze strany a řekl: „No, jak chcete.“ A jel. Po chvíli pak říká: „Prosím vás, můžete mně vysvětlit, proč rychle a k věznici?“ Takže jsem mu to vysvětlila, jenomže

maminku jsem tam samozřejmě nenašla, protože mezitím už jela domů. Nakonec jsme se všichni sešli doma, ale bylo to něco tak hrozného.

Protože ten tatínek vypadal najednou v civilu ještě hůř, než když ho člověk viděl v té věznici. Jelikož tam byli všichni takoví, co tam člověk viděl. A teď oni byli toto dospělí muži. Když to vezmete, že on tam šel **v 51 letech** a **v 60 letech** se vrátil. Ale 60 let, to není přeci žádný věk. Ale on ani nemluvil. Když někdo promluvil hlasitěji, tak on vyskočil! A dokonce se bál jít ven. Oni, když je propustili, tak je odvezli autobusem na Palackého náměstí a tam je vyhodili. A řekli, ať se nějak dostanou domů. A tak tatínek šel na Černý vrch pěšky („to si pamatuji“). A teď v tomto stavu!

Když otec odešel, tak bratrovi bylo 18 let a mně 15 let. No, ale teď jsme byli už dospělí, ba i ta nejmladší sestra. Maminka se s tím musela vypořádat. A všechno to fungovalo úplně jinak. To zejména pro muže musí být hrozný pocit.

Tatínek dostal důchod 200 Kčs. A maminka musela jít do zaměstnání. Když tatínka zavřeli, nikde ji nechtěli vzít. A překládat samozřejmě nesměla. Nakonec jí vzali v Kovotechně jako sekretářku, kde vařila kafe, chodila pro svačiny s doktorátem filozofie a dostávala tam asi 800 Kčs.

Tatínek tedy skutečně zařídil, že bratra pustili k maturitě, ale samozřejmě na vysokou školu ho nepustili. Bratr maturitu udělal a šel mezi dělnickou mládež do nějakého družstva. Ale tam se mu stal úraz. Poté se dostal do nějakého truhlářského družstva, kde měl úžasného šéfa, který byl normální. Bratr byl za ten rok, co tam byl napůl vyučený truhlář. A měl to velikánské štěstí, že chytl další první rok, co tam továrna vysílala svoje lidi na vysoké školy za komunistů. Takže on dostal od toho svého šéfa doporučení a tak se dostal na medicínu. Ten šéf byl úžasný, ale musím říct, že on mu to bratr potom vrchovatou měrou vrátil.

Protože ten pán pak měl od bratra takovou péči, jakou měl málokdo. Když se bratr dostal na medicínu, tak to pro nás znamenalo, že já jsem se potom postavila vedle maminky místo bratra. Můj bratr byl úplně stranou (mimo rodinu), aby mohl studovat.

A ta moje malá sestra, o kterou jsem se vždy tak starala a bála se o ní, tak udělala maturitu, ale stejně jako já nikam na vysokou nesměla.

Já jsem měla to štěstí, že v té univerzitní knihovně byl tehdy ředitelem **Vilém Závada** (komunistický básník), ale zároveň byl svědek na svatbě našich rodičů a náš rodinný přítel. Takže ten nějak zařídil, že mě tam vzali na brigádu. Poté už jsem tam zůstala celý život, protože jsem se nikam dál nedostala.

Třikrát jsem se hlásila na vysokou a nikdy to nevyšlo. Poté mi nabídli v roce 1967, že bych mohla jít studovat, jenže já už jsem měla 2 děti a čekala jsem třetího kluka. A takovou dobu po maturitě by to ani nešlo. Tak jsem jim poděkovala a odmítla to.

Sestra, když hledala nějaké pracovní místo, tak dostala místo v Motorletu, což byla firma na výrobu leteckých součástí v Jinonicích. Teď je tam místo toho postavené sídliště. Tam sestra pracovala v barvírně, ale měla tam styk s nějakými jedovatými barvami. Ale měla tam mnohem větší plat než jinde, tak na to kývla, protože si říkala, aby něco donesla domů.

Bylo to s těmi penězi takové těžké. Jelikož tu byla spousta hodných lidí, nějak jsme vyšli. Třeba se nám ve schránce objevila obálka, kde byly peníze. Bez toho bychom asi nevyšli s těmi třemi dětmi.

Bydleli nad Bertramkou a kousek od nás v druhém domě žila moje teta s mojí babičkou v takovém malém bytě. Komunisté samozřejmě věděli všechno, takže přišli a řekli, že buď se přistěhují ty dvě k vám sem do toho třípokojového bytu, nebo nás vystěhují z Prahy. Prý takový byt nemůžeme mít. Ta rodina držela pohromadě, takže se babička a teta přistěhovali k nám. Ten jejich byt dostal nějaký estébák. A tak jsme tam takhle žili. Ale bylo to úžasné, protože já nevím, jak bychom to s penězi zvládli. Ti komunisté vystěhovali kde kterou rodinu od těch politických vězňů. A nakonec třeba **Jan**

Zahradníček (básník), ten žil s rodinou v takové chalupě na vesnici, kde se netopilo. Když ho pustili na amnestii v roce 1960, tak za půl roku zemřel, protože měl těžkou srdeční vadu.

Žasnu nad tím, jak jsem si vedla jako malá a pomáhala doma. Dokonce jsem mamince psala jeden dopis, kde píšu, že nemám žádné peníze. Ale od tatínka nám přišlo 72 Kčs, protože si vydělával lepením pytlíků. 72 korun – teď to tolik peněz není, ale tehdy to bylo mnohem více. Ani jsem si celou dobu neuvědomovala, že jsem byla takhle konfrontovaná.

Svým způsobem za ty zkušenosti jsem vděčná. Ale je mi strašně líto, že ti rodiče toto museli prožít.

Například tatínek měl nepříjemnosti v 60. letech v Melantrichu, kde to bylo opravdu ošklivé, jak se k němu chovali. Byly tam takové divné přechodné poměry.

Maminka nesměla překládat, ale nakonec to všechno dobře dopadlo.

Ale byla bych ráda, kdyby se rodiče dočkali roku 1989. Tatínek zemřel v roce 1984 a maminka 1987.

Já sama jsem se vdala za ♥ **Josefa Čermáka**, který je dnes největším odborníkem přes **Franze Kafku**. Napsal asi 30 knih a je to expert, na kterého se všichni obracejí. Můj manžel se dostal do blízkosti Kafky shodou okolností. Protože právě v Odeonu, kde vydával knihy, poté, co se situace uvolnila, prosadil Franze Kafku na vydávání knih. A tak se můj manžel jako redaktor Odeonu dostal k rodině Franze Kafky. Paní Věra Saudková byla neteř Franze Kafky a byla také redaktorkou. (Můj muž s nimi měl kontakty.)

Můj manžel pochází z Podkrkonoší, kde jeho rodiče měli hospodářství. To hospodářství jim ale sebrali komunisté a zařadili ho do JZD. Takže tam měli takové nesnáze, dokonce můj manžel byl obviňován, že tam prý dělá proti JZD nějaké agitace. A napsali mu to i do papírů, takže ho pak nechtěli přijmout do práce. Ale nakonec ho vzali do Odeonu a tam pak už zůstal. A jako kdyby šel ve šlápějích tchána, tak z toho Odeonu udělal úžasné nakladatelství.

A jak se za komunistů scházeli literární lidé včetně Havla ve Slávii, tak Odeon byl také takové středisko, kde se lidi scházeli. A byly tu dobré poměry. On si tam můj manžel pozval redaktory, kteří poté po revoluci skoro všichni působili jako profesori na Filozofické fakultě, takže to byli vzdělaní lidé.

Když jsem se s mým mužem seznámila v roce 1956, tak jsme již po dvou letech věděli, že se vezmeme. Ale já jsem se nechtěla vdávat bez tatínka, tak jsem říkala, že počkáme.

Můj manžel byl student **Václava Černého**. Pan Černý byl profesorem srovnávacích literatur. Ale Václav Černý komunistům nevyhovoval, takže ho vyhodili. A mého muže to samozřejmě pobouřilo. Jelikož ještě za těchto studií pan profesor Černý některé studenty bral do kavárny, kde s nimi dělal různé debaty. A jednou mému muži řekl, ať ještě chvíli počká a, že mu představí zajímavého člověka. Poté přišel malý muž s velkou černou hřívou a působil velice živě. Tento muž byl můj tatínek. Poté tam spolu chvíli seděli a můj muž se vlastně seznámil se svým budoucím tchánem, aniž by o tom věděl!

V roce 1956 měl můj tatínek obnovu procesu, protože jsme pořád podávali různé žádosti. Jednou tatínka přivezli z Mírova na Karlovo náměstí, kde měl soud. A já jsem řekla mému budoucímu muži, že půjdeme na ten soud a on se tam alespoň seznámí s mým otcem.

Když tatínka přivedli, tak jsme k němu přišli blíže. Můj muž prý přemýšlel dvě hodiny, co mému tatínkovi v takové situaci řekne. A poté já tatínkovi řekla, že toto je Joska. A než můj muž stačil odpovědět, tak tatínek se na něj podíval a řekl mu, že pěkně ztloustl. A můj muž si pak říkal, že se s tím tak trápil, co řekne a zbytečně.

Můj bratr vystudoval medicínu. Nejdříve byl rok v Rakovníku, kde sloužil v nemocnici a potom se dostal na druhou internu na Karlovo náměstí. Pak přešel do Veleslavína, kde je zámek, na plicní kliniku.

Kvůli komunistům i můj bratr tu měl různé potíže. Ale i tak funkci lékaře vykonával až do konce života. Ale bohužel po revoluci ve službě dostal těžký iktus a dlouho jen ležel, jelikož byl ochrnutý. Nakonec zemřel.

Moje sestra si vzala Jindřicha Pokorného. Pan Pokorný byl překladatelem z němčiny. A byl synovec Prokopa Drtiny, ministra zahraničí. Kvůli tomu měl pan Pokorný velké potíže a nikde ho nechtěli. Pak dělal nějakou dobu u vrtů a poté překládal.

Má sestra pracovala jako já celý život v knihovně. Protože jsme se jinam nedostaly. A mě na ty zkoušky na vysokou školu buďto nechtěli vůbec pustit, nebo mě tam jednou sice pustili, ale byly tam takové otázky, že jsem na ně opravdu neuměla odpovědět.

A nebo pak jsem tam jednou šla dělat zkoušku a to byl takový paskvil, že ... ale bez té vysoké školy jsem to klidně vydržela. Mám čtyři děti. Jedno nám zemřelo. Máme tři kluky a dceru. Těšíme se z jedenácti vnoučat. Je nás všech dohromady v rodině jednadvacet. Na Boží hod se u nás sejde vždy celá rodina.

Máe nějaké svoje životní motto?

Všechno zlé je pro něco dobré. Víte, je zvláštní, že jsem nikdy, ani v těch nejhorších dobách, ani pak, když zavřeli tatínka, tak jsem si nikdy neříkala to, co si spousta lidí v podobných situacích říká: Proč se to stalo právě mně? Je tedy pravda, že já jsem hluboce věřící a že mi to asi trochu usnadňuje, ale nijak to s tím nespojuji, prostě беру ty věci, jak jdou. Samozřejmě, že někdy jsem sklíčená a třeba i vzteká, protože Fučící byli vždy vztekli :) To máme po tatínkovi. Ale člověk to má přijmout tak, jak to jde a když to má ovlivnit, tak to má ovlivnit, ať je to věc boží, nebo osudu. Jak se to vezme.

Na jaký veselý zážitek nejraději vzpomínáte?

Můj muž je z Podkrkonoší, z chalupy z roku 1750. Je to kamenné stavení, které zažilo i švédskou válku. Kde byl nástup Švédů, který vydržel jen ten kostel a naše stavení. Tu chalupu jsme museli opravit. Všichni tam strašně moc rádi jezdíme, i když to bylo trochu v sázce, protože rodiče mého muže, když odešel do Prahy a oni viděli, že tam jezdí, ale do toho přišlo JZD. Teď si dodatečně říkám, že to bylo velikánský štěstí, protože rodiče mého muže byli už staří a nemocní. Kdyby to zůstalo dál, tak já si myslím, že bych byla přemluvila svého muže, že musíme zpátky, že by jsme tam dělali hospodářství. Mně by to nevadilo, ale jemu asi jo, ale ti rodiče ten dům nabízeli komukoliv z rodiny i cizím lidem, ale nikdo to nechtěl. Ono to tehdy vypadalo hrozně, ale my už jsme to dali do pořádku.

Jednou jsme spolu jeli odtamtud a on říká: „Co říkáš tomu, že oni vůbec nemůžou prodat ten dům?“ A já jsem mu říkala, „že se nedivím, že to nemůžou prodat. Už jsem se tě chtěla tolikrát zeptat, jestli bychom si mohli nechat ten dům my.“ A on se málem naboural, jak se lekl a řekl, že ho to nenapadlo a ptal se mě „ty by jsi ho chtěla, ty by jsi se o to starala?“ Já jsem říkala „tak budeme mít snad nějaký děti a tak budeme mít kam jezdit ty ses tam narodil pod těmi hodinami. On potom řekl: „tak jo“ A ti rodiče byli moc rádi, že jsme si to vzali.

Ještě vám řeknu (dnes už legrační) zážitek z toho kriminálu.

Jednou jsme byli na návštěvě v Ruzyni a tatínek, jak se mu ničily ty nohy, tak si stěžoval, že nemůže chodit, jestli bychom mu mohli koupit vložky do bot a poslat mu je.

To mi bylo asi devatenáct.

Šli jsme z té Ruzyně a já jsem šla druhý den do knihovny a říkám si... safra, že bych ty vložky koupila.

Když jsem koupila vložky a neměla jsem žádnou povinnost odpoledne, tak jsem zavolala domů. Říkala jsem mamince, že tam ty vložky tatínkovi do věznice dovezu a ona říká: „Vždyť tě tam nepustí, prosím tě, tak já jim to nějak předám.“

Dojela jsem do věznice do Ruzyně tam jsem zazvonila, otevřel mi mladý hoch v uniformě. (Když jsem zvonila, tak jsem přemýšlela, co teď řeknu) A on povídá: „Co si přejete?“ A já povídám, že bych potřebovala mluvit s náčelníkem. On úplně ztuhl a říká „okamžik, já zavolám.“ Tak zavolal a chtěl mi vysvětlit, jak se tam dostanu. Já na to, že to nepotřebuju vědět, že já to tu znám, protože jsme tam chodili na návštěvy. A teď jsem přišla tam do další vrátnice a uvedli mě do takové prázdné místnosti.

Řekli, ať tedy počkám. Dlouho nikdo nešel, takže mě ta odvaha začala vyprchávat, a tak jsem si říkala „ty jsi káča, co jim teď budeš říkat“ a pak asi po deseti minutách, které byly nekonečné se otevřely dveře a přišli dva chlapi, tak asi okolo padesáti let, jeden v civilu, druhý v uniformě. Tak to jsem věděla, že v uniformě je náčelník a v civilu bude nějaký ten politický, tak jsem se představila a oni mi řekli „tak se posaďte, co si přejete?“ Teď já jsem se začala úplně klepat a měla jsem sevřené ruce a říkala jsem si „přece nedáš najevo před těma dvěma chlapama strach, když už jsi si to spískala“. Měli v těch očích takovou nejistotu a strach, že jsem si říkala „vždyť oni se bojí víc než ty, holka, tak jsem řekla, o co běží. Když jsem to dopovídala a omluvila se, ale že ten tatínek špatně chodí a že jsem si říkala, že tohle je nejrychlejší cesta, aby to dostal.“

Že si náčelníka ruzyňské věznice povolá osmnáctiletá holka, aby doručila vězni do cely vložky do bot. Řekl mi: „Opravdu jste nic jiného nechtěla?“ Odpověděla jsem mu: „Ne, nechtěla. Ledaže byste toho tatínka sem zavolal, abych mu to mohla dát rovnou.“ On mi na to řekl, že nepřichází v úvahu. Tak jsem se s nimi rozloučila a pak, když jsme šli na další návštěvu a maminka se ho ptala, jestli dostal ty vložky, tatínke odpověděl: „Dostal, přinesl mi je sám náčelník osobně! Ptal jsem se náčelníka, odkud je má a on mi řekl, že je přinesla taková černá holka čertovská. Ona si mě prostě nechala zavolat a dala mi ty vložky do bot.“ Tatínek se zasmál. Hned věděl, že jsem to byla já, starší dcera.

Pak si ještě vzpomínám na jeden zážitek z toho kriminálu.

Do Ruzyně mohli vždy jenom dva návštěvníci. Někdy tam jezdili i tatínkovi bratři.

Vždycky šla maminka a někdo s ní. Buď někdo z nás nebo ti bratři. Muselo se nahlásit, kdo přijde. Takže se mohlo stát, že když ten jeden nemohl, tak šel nějaký jiný a že ho tam nepustí. Měl přijet strýc z Moravy a volal, že je nemocný a maminka říkala, že tedy půjde někdo z nás. Bála se ale, aby nás tam pustili. A mě hned napadlo... „tak zavolám znovu do té věznice a zeptám se na to.“

Moje maminka byla strašně milá a něžná bytost, která se všemi praktickým věcmi neměla nic společného. Tohle všechno měl na starost můj tatínek. Takže to byl pro ní hrozný osud, když jí zavřeli toho muže, který se ve všem vyznal.

A tak jsem si říkala, že tam zavolám, ale samozřejmě v telefonním seznamu číslo věznice nebylo, a tak jsem zavolala na nějaké místní oddělení Bezpečnosti v Ruzyni a požádala jsem je, že potřebuji číslo na ruzyňskou věznici. Tam byli tak překvapení, že mně ho dali a já jsem ho vytočila. Potom jsem do telefonu řekla, že bych prosila náčelníka. On byl překvapený a říkala jsem mu, jestli by to zařídil, abychom šly obě do té věznice a on se zeptal, kde jsem sehnala číslo na věznici. „Řekli mi to na SNB v Ruzyni.“ A on na to: „No, vy si teda víte rady!“ A šel teda za tatínkem a povídá: „zase mi volala ta vaše čertovská dcera.“ Ale pak jsem tam šla volat znovu. To číslo na věznici jsem si předtím nenapsala a když jsem volala na SNB, tak mi řekli: „My ho nemáme.“

T
a
k
ž
e

i

n